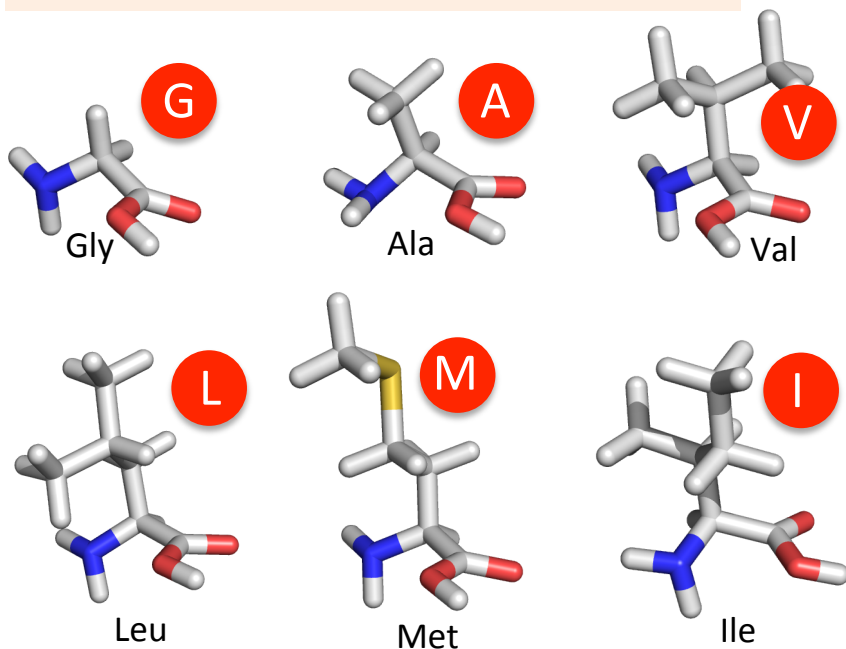

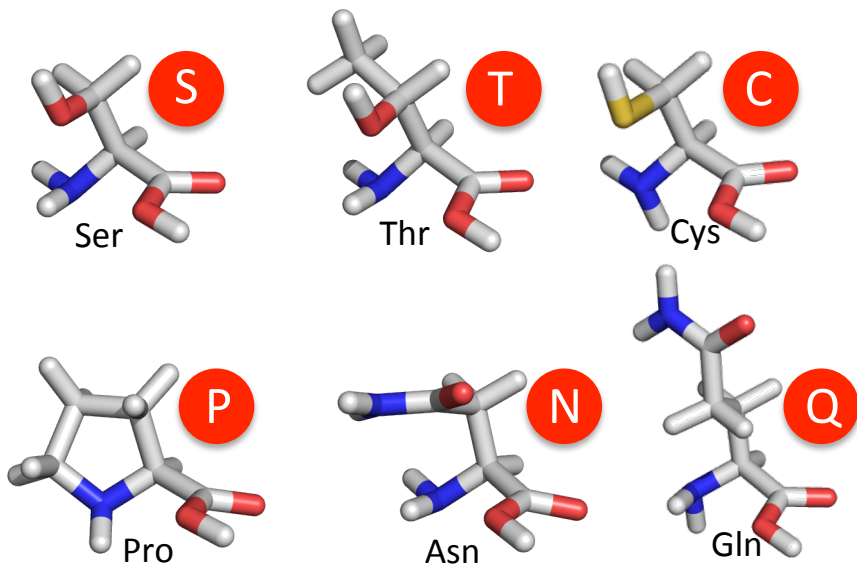
2. vaja – Homogenizacija tkiva in frakcionirano obarjanje z amonijevim sulfatom

- metode homogenizacije smo spoznali pri prejšnji vaji
- pregledali izolacijske postopke proteinov
- za razumevanje izolacijskih postopkov je potrebno razumeti zgradbo in lastnosti proteinov

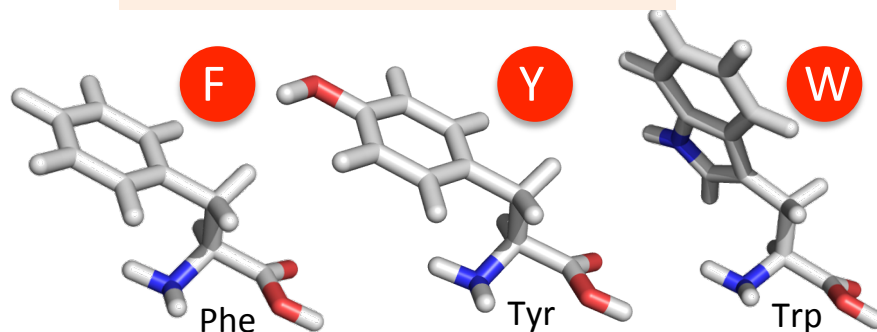
nepolarne, alifatske stranske verige

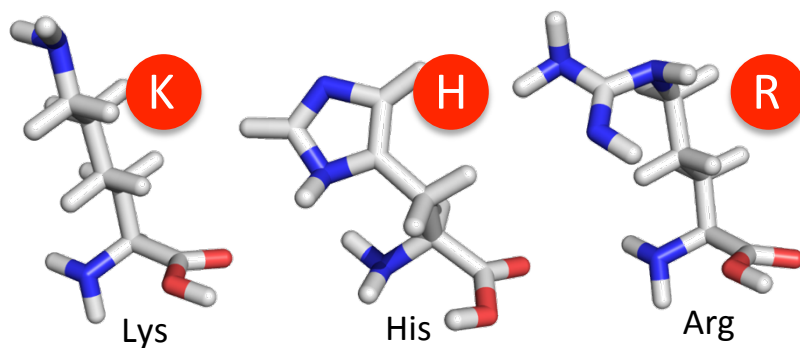
polarne, nenabite stranske verige

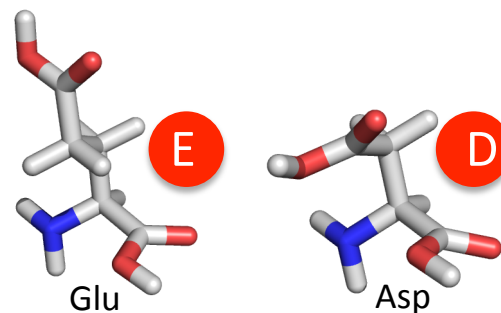
aromske stranske verige

pozitivno nabite stranske verige

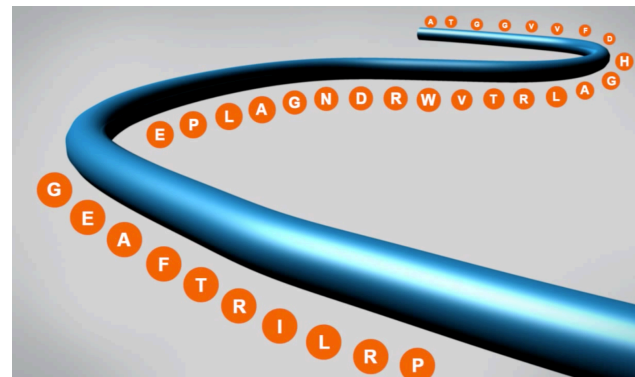
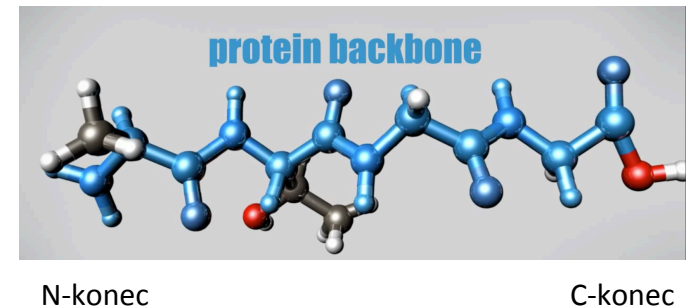
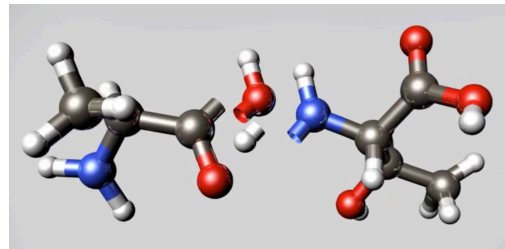
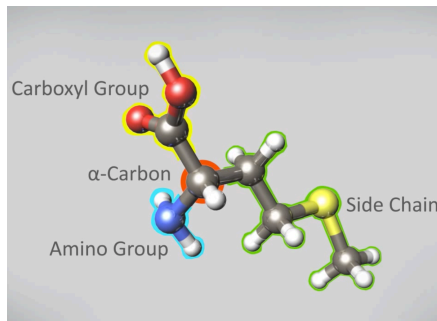
negativno nabite stranske verige

Nivoji zgradbe proteinov

I. Primarna struktura

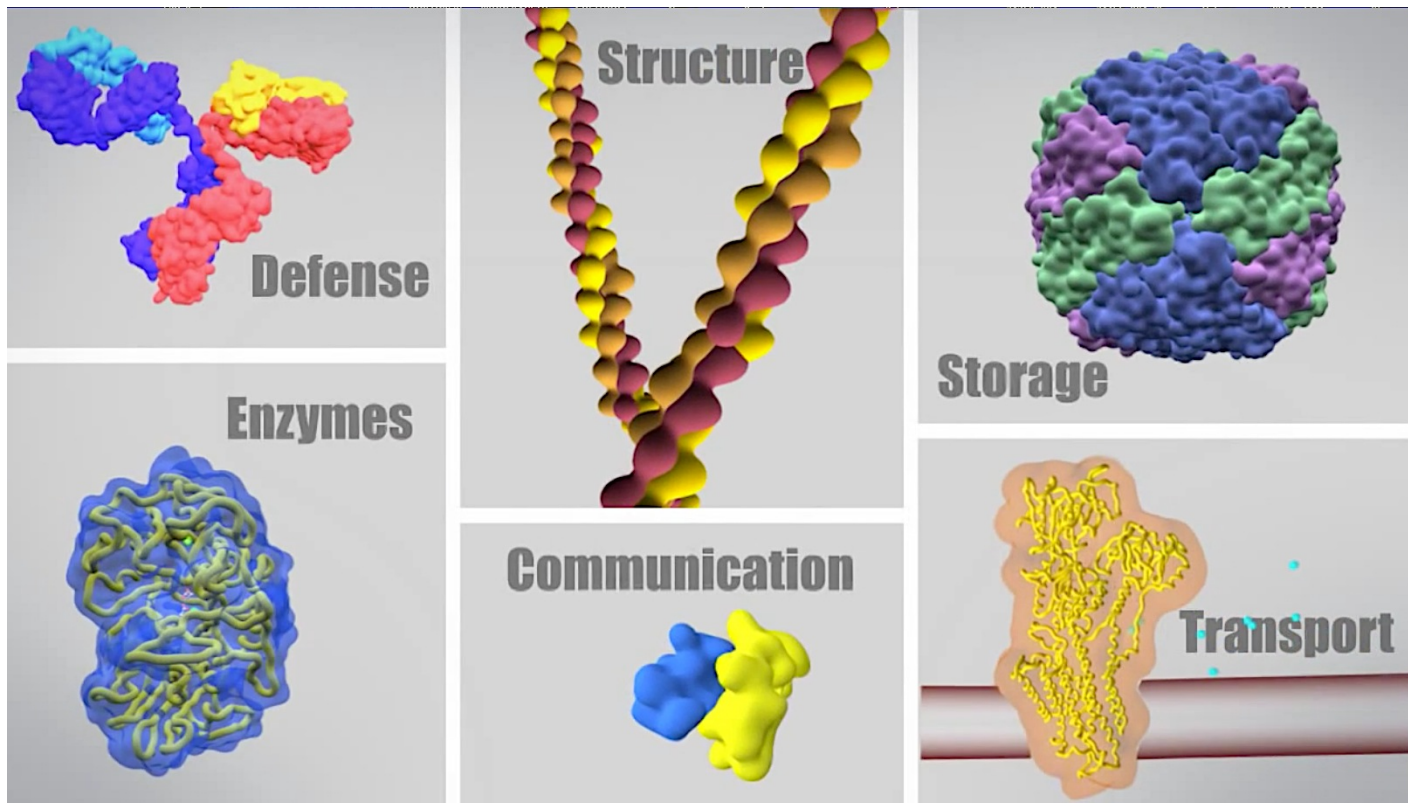
- zaporedje aminokislin v polipeptidni verigi
- položaj disulfidnih vezi

Nivoji zgradbe proteinov

I. Primarna struktura

- zaporedje aminokislin v polipeptidni verigi določa strukturo proteina in posledično njegovo funkcijo!

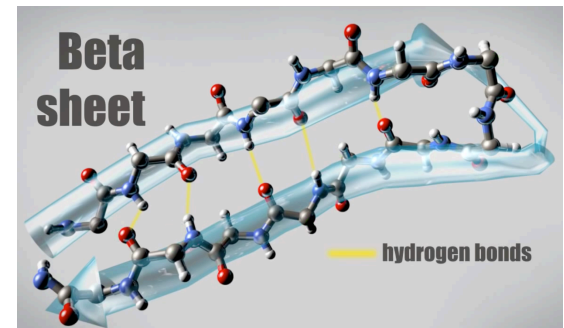
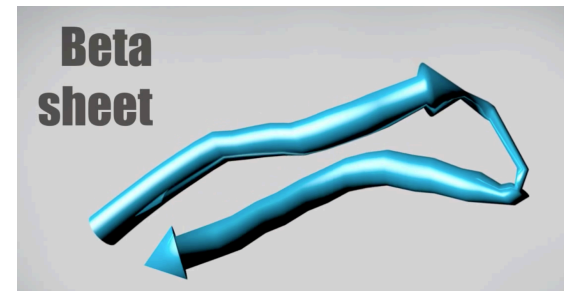
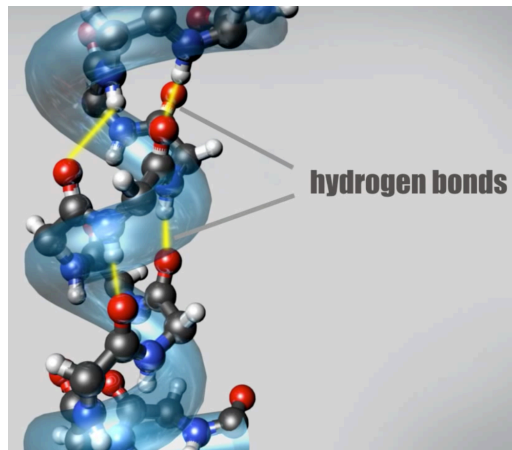
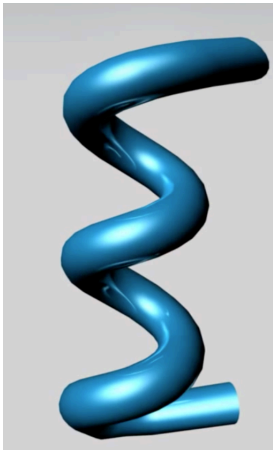

Nivoji zgradbe proteinov

II. Sekundarna struktura

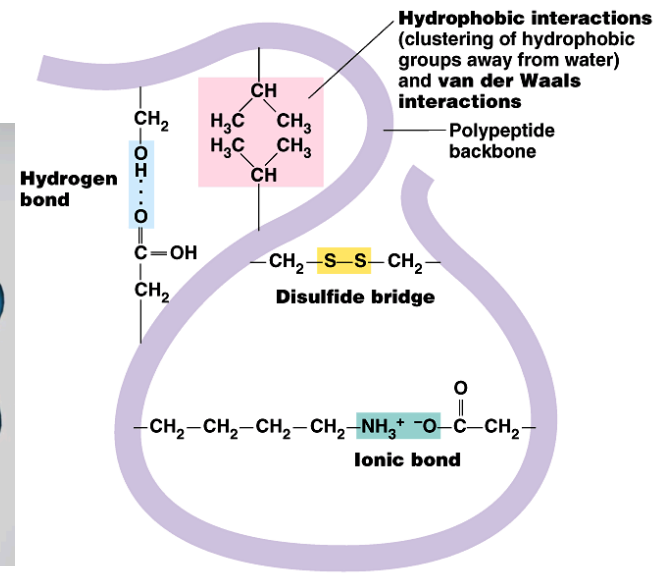
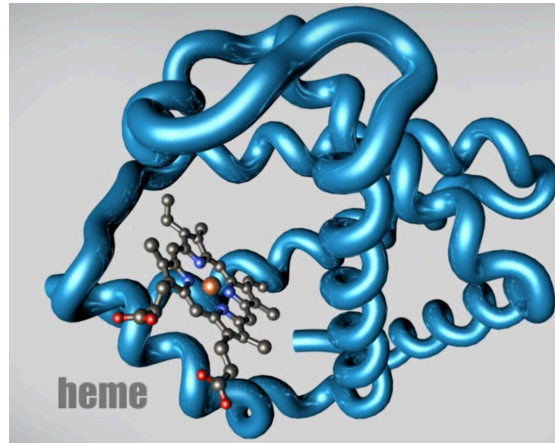
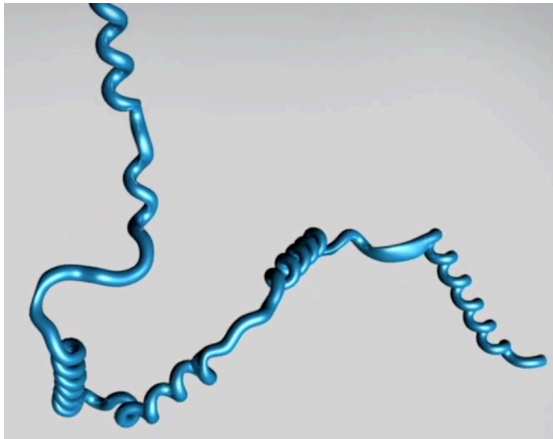
- urejene strukture
- H-vezi med karboksilnimi in aminskimi skupinami polipeptidnega ogrodja
- α - vijačnica, β -ploskev

Nivoji zgradbe proteinov

III. Terciarna struktura

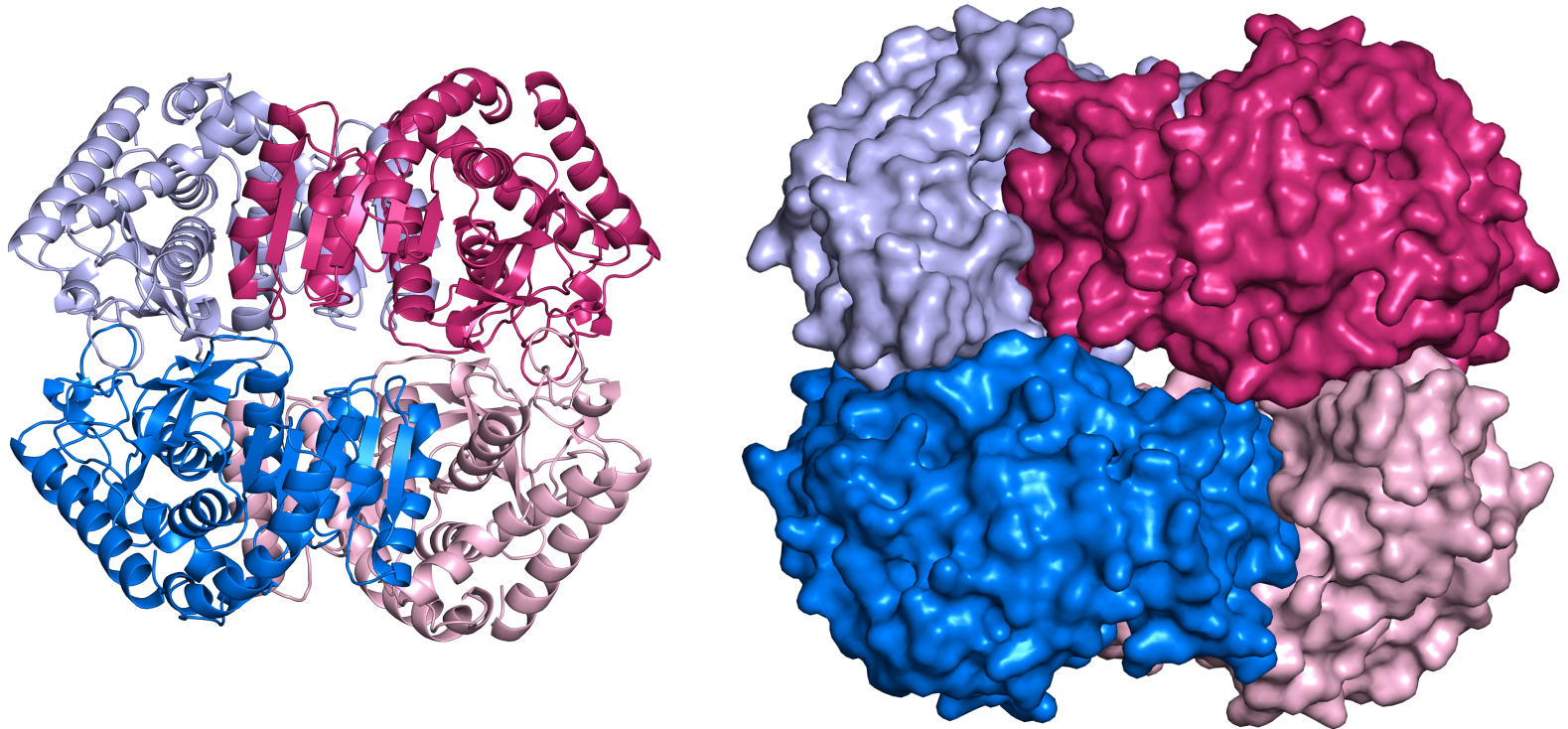
- položaj polipeptidne verige v prostoru
- stabilizacija strukture preko vezi, ki se tvorijo med stranskimi skupinami

Nivoji zgradbe proteinov

IV. Kvantarna struktura

- povezovanje več polipeptidnih verig v funkcionalni protein

laktat dehidrogenaza: tetramer

Skupine na proteinu, ki ionizirajo

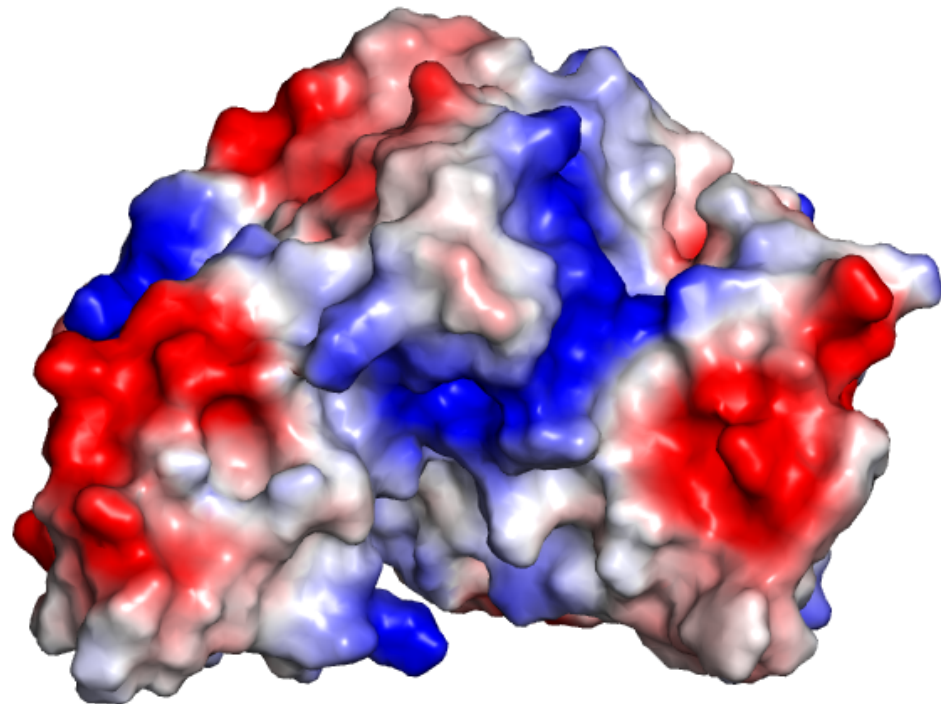
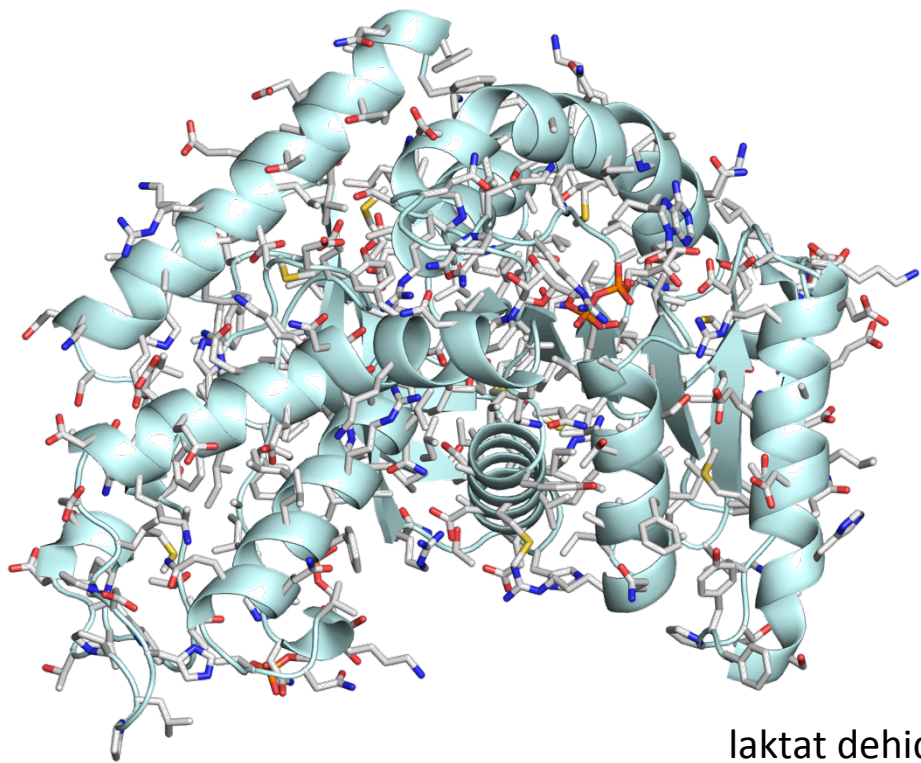
Table 8.2 **Ionisable groups found in proteins**

Amino acid group	pH-dependent ionisation	Approx. pK_a
N-terminal α -amino	$-\text{NH}_3 \rightleftharpoons \text{NH}_2 + \text{H}^+$	8.0
C-terminal α -carboxyl	$-\text{COOH} \rightleftharpoons \text{COO}^- + \text{H}^+$	3.0
Asp- β -carboxyl	$-\text{CH}_2\text{COOH} \rightleftharpoons \text{CH}_2\text{COO}^- + \text{H}^+$	3.9
Glu- γ -carboxyl	$-(\text{CH}_2)_2\text{COOH} \rightleftharpoons (\text{CH}_2)_2\text{COO}^- + \text{H}^+$	4.1
His-imidazolyl	$-\text{CH}_2 \begin{array}{c} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{HN}^+ \quad \text{NH} \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{N} \quad \text{NH} \end{array} \rightleftharpoons -\text{CH}_2 \begin{array}{c} \\ \diagup \quad \diagdown \\ \text{N} \quad \text{NH} \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{N} \quad \text{NH} \end{array} + \text{H}^+$	6.0
Cys-sulphydryl	$-\text{CH}_2\text{SH} \rightleftharpoons -\text{CH}_2\text{S}^- + \text{H}^+$	8.4
Tyr-phenolic	$\text{C}_6\text{H}_4\text{OH} \rightleftharpoons \text{C}_6\text{H}_4\text{O}^- + \text{H}^+$	10.1
Lys- ϵ -amino	$-(\text{CH}_2)_4\text{NH}_3^+ \rightleftharpoons -(\text{CH}_2)_4\text{NH}_2 + \text{H}^+$	10.3
Arg-guanidino	$-\text{NH}-\text{C} \begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \text{NH}_2 \quad \text{NH}_2 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{NH}_2 \end{array} \rightleftharpoons -\text{NH}-\text{C} \begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ \text{NH} \quad \text{NH}_2 \\ \diagdown \quad \diagup \\ \text{NH} \end{array} + \text{H}^+$	12.5

Naboj na površini proteina

- izoelektrična točka proteina (pI)
- neto naboj proteina = 0

laktat dehidrogenaza

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

- pri vseh stopnjah dela moramo biti pozorni na pogoje dela, da se ohrani biološka aktivnost proteina

- stabilnost proteinov

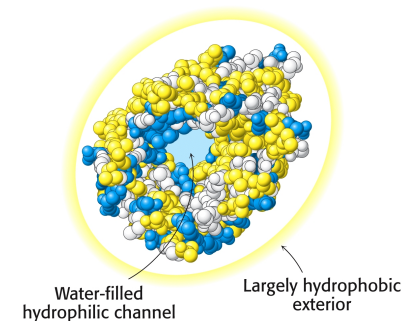
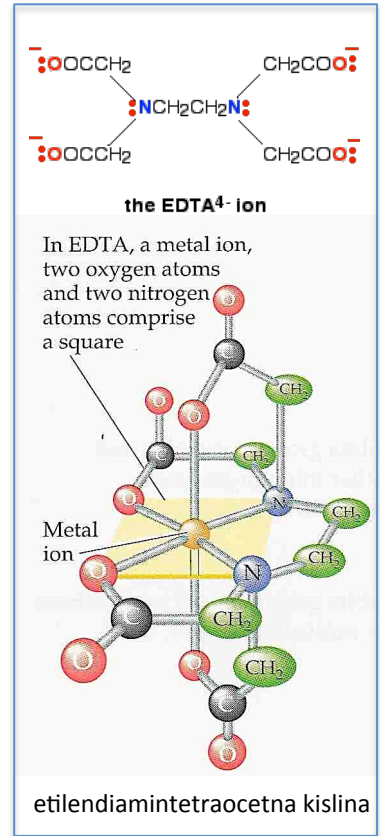
- pH
- T
- puferna raztopina
- ionska moč

- proteaze, nukleaze

- inhibitorji
- EDTA
- citrat

- membranski proteini

- detergenti

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

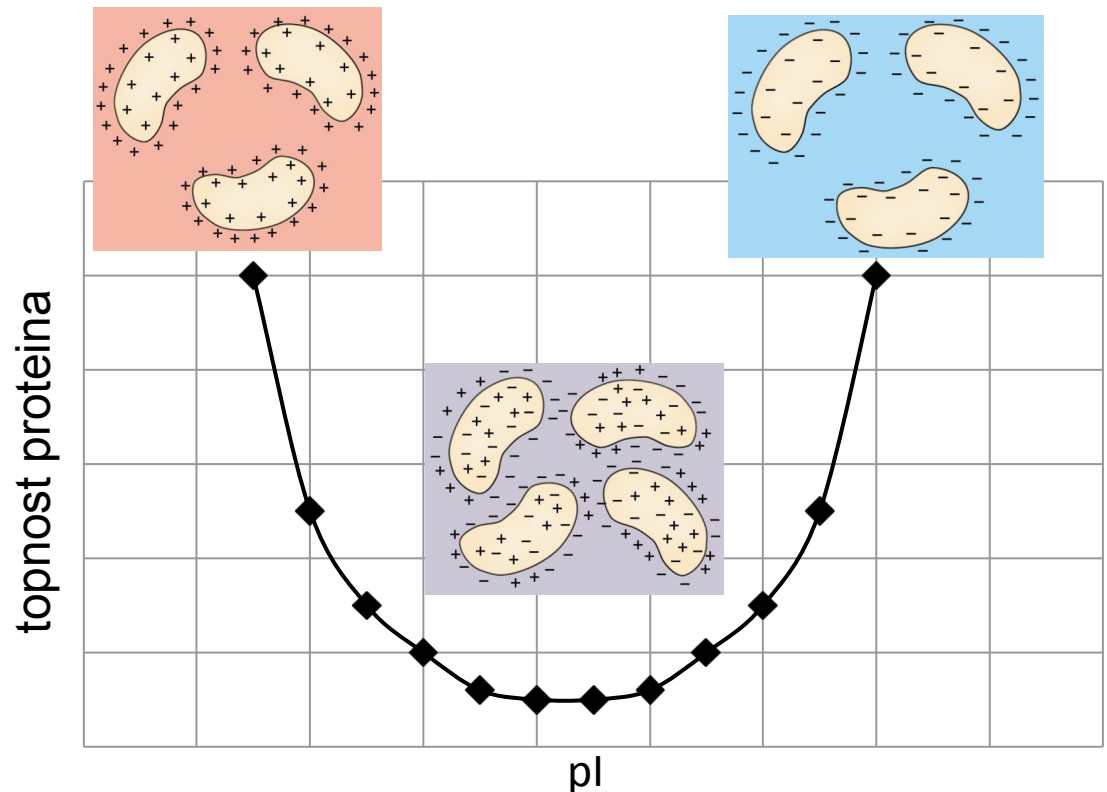
ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

- proteini se razlikujejo glede na količino nabitih, polarnih in hidrofobnih ak
- nabite in polarne ak se na površini solvatirajo z vodnimi molekulami → protein je topen
- izoelektrično obarjanje
  - protein je najmanj topen v svoji pl
- s posebnimi pogoji lahko vplivamo na topnost proteina (protein oborimo, ga ne denaturiramo)
  - nevtralne soli
  - organskega topila
  - organski polimeri

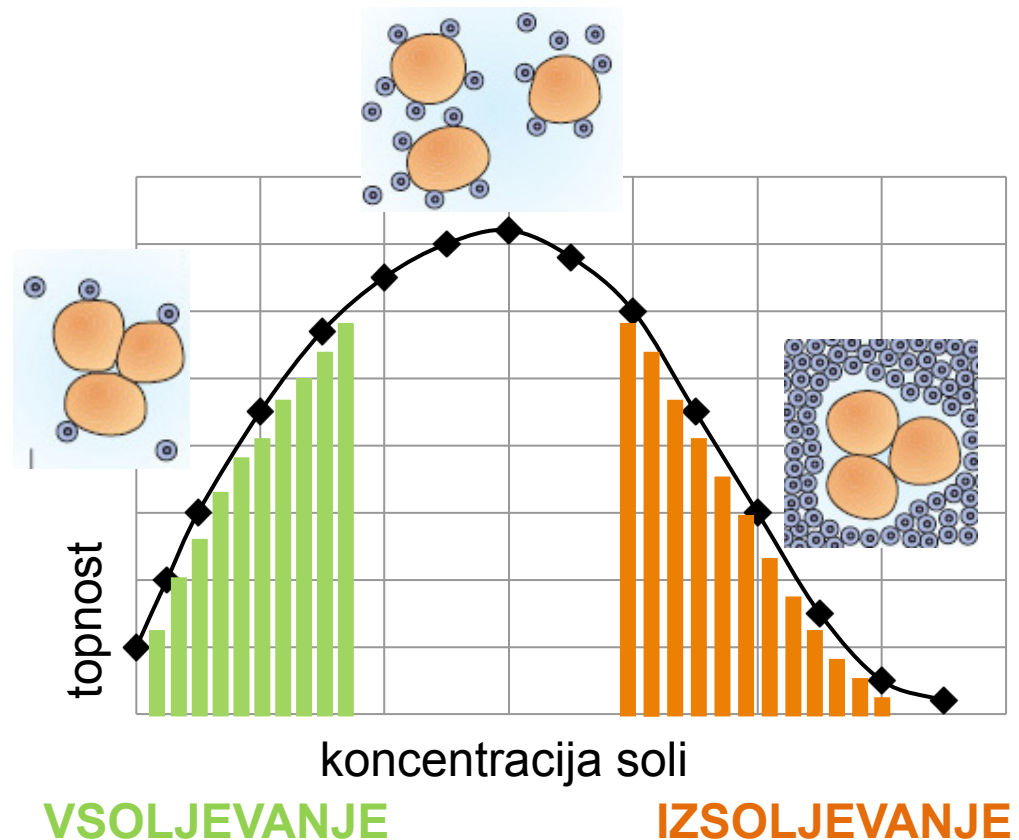
Izoelektrično obarjanje

- izoelektrično obarjanje
  - protein je najmanj topen v svoji pl
  - pri enakem št. + in – nabojev so intermolekularni odboji med proteini minimalni
  - proteinom dovoljujejo interakcije med seboj tako, da se nasprotno nabiti deli povezujejo in tvorijo netopne agregate

Obarjanje s soljo

- najpogosteje se uporablja amonijev sulfat
- izvaja se frakcionirano obarjanje
- tri faze:
  - vsoljevanje
    - sol je popolnoma solvatirana
  - topnost proteina
    - optimalno hidratacija soli in proteina
  - izsoljevanje
    - z naraščanjem konc. soli se hidrofobne površine na proteinu izpostavijo
    - ni proste vode, ki bi solvatirala sol
    - težnja po agregaciji se poveča, kar vodi do obarjanja
    - najprej se oborijo proteini, z veliko hidrofobne površine (večji proteini se oborijo pri nižjih konc. soli)

Obarjanje z organskim topilom

- obarjanje temelji na različni topnosti proteinov v vodnih raztopinah organskih topil
  - etanol
  - aceton
  - butanol
- dodatek org. topila zmanjša dielektrično konstanto topila
  - vode za solvatacijo nabitih in polarnih skupin na površini proteina ni na razpolago
  - agregacija proteinov nastopi kot posledica ionskih interakcij
- obarjanje z organskimi polimeri PEG 6000-20000
- Ali z organskimi topili lahko na enak način oborimo membranske proteine? Zakaj?

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

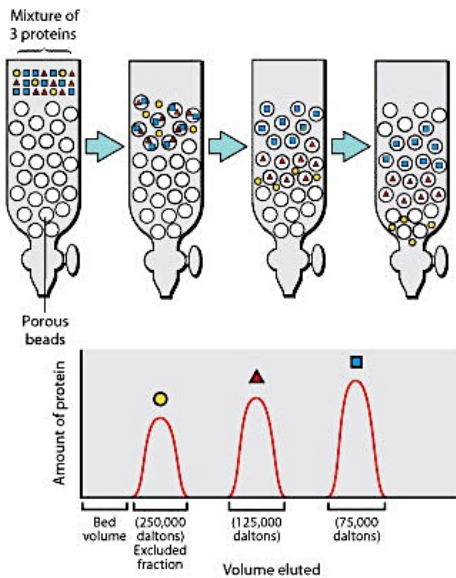
ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

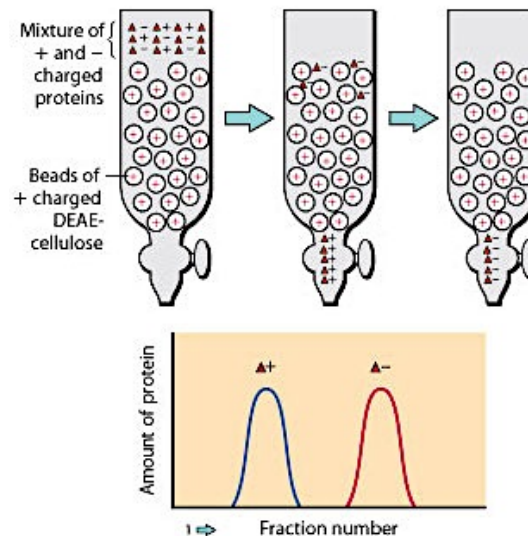
Kromatografije

- Osnova vseh kromatografij je porazdelitev analita znotraj dveh različnih faz.
- Kolonska kromatografija se običajno sestoji iz
  - stacionarne faze (v stekleni/kovinski koloni)
  - mobilne faze (mešanica analitov, ki potuje skozi stacionarno fazo)
  - zbiranje posameznih frakcij tekom ločbe
  - detekcija vsebine frakcij
    - merjenje absorbance A280
    - encimski testi
    - elektroforetsko

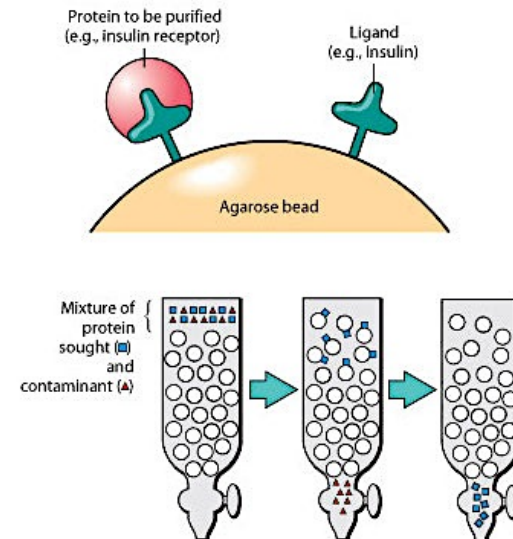
gelska kromatografija

ionska kromatografija

afinitetna kromatografija

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

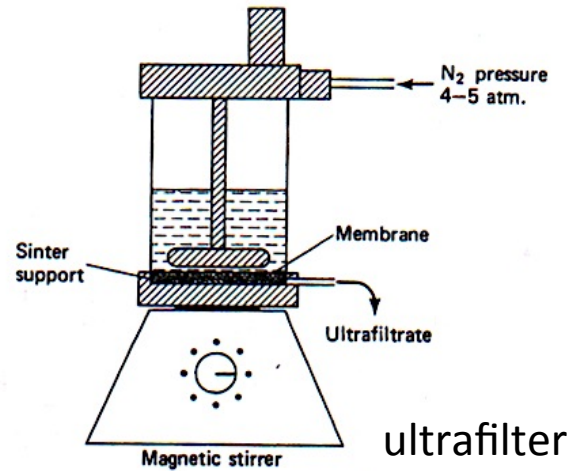
- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

ultrafilter

liofilizator

Postopki izolacije proteina

izhodni material

- ☞ homogenizacija
- ☞ centrifugiranje

proteini v raztopini

- ☞ obarjanje

kromatografske metode

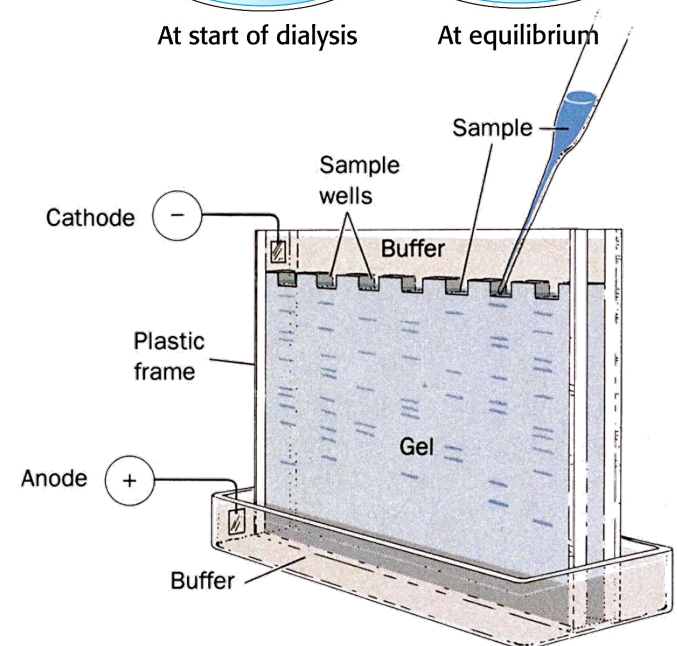
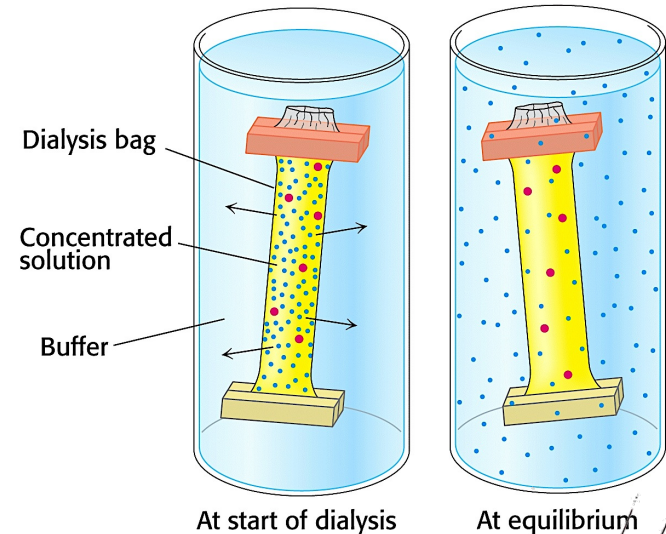
- ☞ gelska kromatografija
- ☞ ionska kromatografija
- ☞ afinitetna kromatografija

koncentriranje

- ☞ ultrafiltracija
- ☞ liofilizacija

ostale metode

- ☞ dializa
- ☞ elektroforeza

2. vaja

- homogenizacija goveje vranice
- centrifugiranje
- prva stopnja čiščenja želenega proteina s frakcioniranim obarjanjem z amonijevim sulfatom
- dializa